

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ షడ్వింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షడ్వింశః సర్గః ॥

శ్రీరామేణ దూషణసహితానాం చతుర్దశసహస్రరాక్షసానాం వధః

దూషణస్తు స్వకం సైన్యం హన్యమానం విలోక్య చ |
సందిదేశ మహాబాహుర్భీమవేగాన్ దురాసదాన్ || 3.26.1 ||

రాక్షసాన్ పంచసాహస్రాన్ సమరేష్వనివర్తినః |
తే శూలైః పట్టిశైః ఖడ్గైః శిలావర్షైర్ద్రుమైరపి || 3.26.2 ||

శరవర్షైరవిచ్ఛిన్నం వవర్షుస్తం సమంతతః |
తద్ ద్రుమాణాం శిలానాం చ వర్షం ప్రాణహరం మహత్ || 3.26.3 ||

ప్రతిజగ్రాహ ధర్మాత్మా రాఘవస్తీక్షణసాయకైః |
ప్రతిగృహ్య చ తద్ వర్షం నిమీలిత ఇవర్షభః || 3.26.4 ||

రామః క్రోధం పరం లేభే వధార్థం సర్వరక్షసాం |
తతః క్రోధసమావిష్టః ప్రదీప్త ఇవ తేజసా || 3.26.5 ||

శరైరభ్యకిరత్ సైన్యం సర్వతః సహదూషణం |
తతః సేనాపతిః క్రుద్ధో దూషణః శత్రుదూషణః || 3.26.6 ||

శరైరశనికల్పైస్తం రాఘవం సమవారయత్ |
తతో రామః సుసంక్రుద్ధః క్షురేణాస్య మహద్ ధనుః || 3.26.7 ||

చిచ్ఛేద సమరే వీరశ్చతుర్భిశ్చతురో హయాన్ |
హత్వా చాశ్వాన్ శరైస్తీక్ష్ణైరర్థచంద్రేణ సారథే || 3.26.8 ||

శిరో జహార తద్రక్షస్త్రిభిర్వివ్యాధ వక్షసి |
స చ్చిన్నధన్వా విరథో హతాశ్వో హతసారథిః || 3.26.9 ||

జగ్రాహ గిరిశృంగాభం పరిఘం రోమహర్షణం |
వేష్టితం కాంచనైః పట్టైర్దేవసైన్యాభిమర్దనం || 3.26.10 ||

ఆయసైః శంకుభిస్తీక్ష్ణైః కీర్ణం పరవసోక్షితం |
వజ్రాశనిసమస్పర్శం పరగోపురదారణం || 3.26.11 ||

తం మహోరగసంకాశం ప్రగృహ్య పరిఘం రణే |
దూషణోఽభ్యపతద్ రామం క్రూరకర్మా నిశాచరః || 3.26.12 ||

తస్యాభిపతమానస్య దూషణస్య చ రాఘవః |
ద్వాభ్యాం శరాభ్యాం చిచ్ఛేద సహస్థాభరణౌ భుజౌ || 3.26.13 ||

భ్రష్టస్తస్య మహాకాయః పపాత రణమూర్ధని |
పరిఘశ్చిన్నహస్తస్య శక్రధ్వజ ఇవగ్రతః || 3.26.14 ||

కరాభ్యాం చ వికీర్ణాభ్యాం పపాత భువి దూషణః |
విషాణాభ్యాం విశీర్ణాభ్యాం మనస్వీవ మహాగజః || 3.26.15 ||

దృష్ట్వా తం పతితం భూమౌ దూషణం నిహతం రణే |
సాధు సాధ్వితి కాకుత్స్థం సర్వభూతాన్యపూజయన్ || 3.26.16 ||

ఏతస్మిన్నంతరే క్రుద్ధాస్తయః సేనాగ్రయాయినః |
సంహత్యాభ్యద్రవన్ రామం మృత్యుపాశావపాశితాః || 3.26.17 ||

మహాకపాలః స్థూలాక్షః ప్రమాథీ చ మహాబలః |
మహాకపాలో విపులం శూలముద్యమ్య రాక్షసః || 3.26.18 ||

స్థూలాక్షః పట్టిశం గృహ్య ప్రమాథీ చ పరశ్వధం |
దృష్ట్యైవాపతతస్తాంస్తు రాఘవః సాయకైః శితైః || 3.26.19 ||

తీక్ష్ణాగ్రైః ప్రతిజగ్రాహ సంప్రాప్తానతిథీనివ |
మహాకపాలస్య శిరశ్చిచ్ఛేద రఘునందనః || 3.26.20 ||

అసంఖ్యేయైస్తు బాణౌఘైః ప్రమమాథ ప్రమాధినం |
స్థూలాక్షస్యాక్షిణీ స్థూలే పూరయామాస సాయకైః || 3.26.21 ||

స పపాత హతో భూమౌ విటపీవ మహాద్రుమః |
దూషణస్యానుగాన్ పంచసాహస్రాన్ కుపితః క్షణాత్ || 3.26.22 ||

హత్వా తు పంచసాహస్రైరనయద్ యమసాదనం |
దూషణం నిహతం శ్రుత్వా తస్య చైవ పదానుగాన్ || 3.26.23 ||

వ్యాదిదేశ ఖరః క్రుద్ధః సేనాధ్యక్షాన్ మహాబలాన్ |
అయం వినిహతః సంఖ్యే దూషణః సపదానుగః || 3.26.24 ||

మహత్యా సేనయా సార్థం యుద్ధ్వా రామం కుమానుషం |
శస్త్రైర్నానావిధాకారైర్హనధ్వం సర్వరాక్షసాః || 3.26.25 ||

ఏవముక్త్వా ఖరః క్రుద్ధో రామమేవాభిదుద్రువే |
శ్యేనగామీ పృథుగ్రీవో యజ్ఞశత్రుర్విహంగమః || 3.26.26 ||

దుర్జయః కరవీరాక్షః పరుషః కాలకార్ముకః |
హేమమాలీ మహామాలీ సర్పాస్యో రుధిరాశనః || 3.26.27 ||

ద్వాదశైతే మహావీర్యా బలాధ్యక్షాః ససైనికాః |
రామమేవాభ్యధావంత విసృజంతః శరోత్తమాన్ || 3.26.28 ||

తతః పావకసంకాశ్చైర్దేమవజ్రవిభూషితైః |
జఘాన శేషం తేజస్వీ తస్య సైన్యస్య సాయకైః || 3.26.29 ||

తే రుక్మపుంఖా విశిఖాః సధూమా ఇవపావకాః |
నిజఘ్నుస్తాని రక్షాంసి వజ్రా ఇవ మహాద్రుమాన్ || 3.26.30 ||

రక్షసాం తు శతం రామః శతేనైకేన కర్ణినా |
సహస్రం తు సహస్రేణ జఘాన రణమూర్ధని || 3.26.31 ||

తైర్భిన్నవర్మాభరణాశ్చిన్నభిన్నశరాసనాః |
నిపేతుః శోణితాదిగ్ధా ధరణ్యాం రజనీచరాః || 3.26.32 ||

తైర్ముక్తకేశైః సమరే పతితైః శోణితోక్షితైః |
విస్తీర్ణా వసుధా కృతాన్న మహావేదిః కుశైరివ || 3.26.33 ||

తత్క్షణే తు మహాఘోరం వనం నిహతరాక్షసం |
బభూవ నిరయప్రఖ్యం మాంసశోణితకర్దమం || 3.26.34 ||

చతుర్దశసహస్రాణి రక్షసాం భీమకర్మణాం |
హతాన్యేకేన రామేణ మానుషేణ పదాతినా || 3.26.35 ||

తస్య పైన్యస్య సర్వస్య ఖరః శేషో మహారథః |
రాక్షసస్త్రిశిరాశ్చైవ రామశ్చ రిపుసూదనః || 3.26.36 ||

శేషా హతా మహావీర్యా రాక్షసా రణమూర్ధని |
ఘోరా దుర్విషహాః సర్వే లక్ష్మణస్యాగ్రజేన తే || 3.26.37 ||

తతస్తు తద్భీమబలం మహాహవే
సమీక్ష్య రామేణ హతం బలీయసా |
రథేన రామం మహతా ఖరస్తతః
సమాససాదేంద్ర ఇవోద్యతాశనిః || 3.26.38 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే షడ్వింశః సర్గః ||